

Fullmäktige 23.02.2026

Fråga om förgiftningen av Laihalampi i Noux och stadens kommunikation om saken.

Beredning och upplysningar:
Heinonen Miina

fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Hannele Kerolas m.fl. fråga 20.8.2025 om förgiftningen av Laihalampi i Noux och stadens kommunikation om saken samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Redogörelse

Fråga

Hannele Kerola och 26 andra ledamöter lämnade 20.8.2025 en fråga om förgiftningen av Laihalampi i Noux och stadens kommunikation om saken.

Esbo stad meddelade i oktober 2024 att solabborren, som är en invasiv art, har påträffats i Laihalampi i Hakjärvs naturskyddsområde i Noux. För att hindra artens spridning installerades ett nät i sjön, eftersom det fanns risk för att solabborren sprider sig till Långträsk i Noux och försämrar de ursprungliga arternas levnadsmöjligheter.

I augusti 2025 avlägsnade Esbo stad och Närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland solabborrarna i Laihalampi med hjälp av en rotenonlösning. Rotenon är giftigt för fisk, men mindre skadligt för fåglar och däggdjur. Staden införde ett förbud att använda sjön i omkring en månad, och uppmanade invånarna att undvika att röra sig i området. Staden gav anvisningar om att kontakta Giftinformationscentralen vid exponeringssymtom.

Staden motiverade åtgärden med att det från Laihalampi finns en vattenförbindelse via Noux Långträsk till Esboviken, och att spridningen av en invasiv art skulle utgöra ett betydande hot mot mångfalden i vattendragen i Esbo. Kommunikationen begränsades till området kring Laihalampi.

Svar på frågan

1. Har staden varit medveten om att nätkonstruktionen, som installerades i Laihalampi i oktober 2024 och vars syfte var att förhindra att solabborren sprider sig till Noux Långträsk, hade söndrats?

Ja. Nätkonstruktionen hade tryckts ihop, men den hade varit på plats hela tiden. Nätet granskades med jämna mellanrum, särskilt under hösten, för att förhindra att löv blockerar nätet och därmed påverkar vattenströmmen.

2. Varför började staden utrota solabborren först 10 månader efter att arten hade upptäckts i Laihalampi?

Bekämpningen av solabborre i Laihalampi inleddes tillsammans med närings-, trafik- och miljöcentralen i Nyland och planerades i samarbete med olika myndigheter. Sakkunniga i bekämpningen var bland annat Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Nyland och Egentliga Finland, som har erfarenhet av bekämpning av vattenlevande invasiva arter. Avlägsnande av invasiva främmande arter är verksamhet enligt EU:s förordning om invasiva främmande arter 1143/2014.

Staden beslöt att använda kemikalien CFT Legumine (hädanefter rotenon) på rekommendation av närings-, trafik- och miljöcentralerna eftersom andra alternativ inte var möjliga på grund av sjöns läge och egenskaper. Dessutom tog upphandlingen av bekämpningsmedlet och bekämpningsarbetet sin egen tid. Enligt tillverkaren tål rotenon inte frysning och därför kunde medlet inte levereras förrän på våren.

Den bästa tidpunkten för användning av rotenon var i slutet av sommaren, eftersom ämnet verkar och bryts ned snabbast i varmt vatten. Då har också alla fiskyngel kläckts och fiskarna är aktiva, vilket gör bekämpningen effektivare.

Bekämpningen planerades omsorgsfullt och tidpunkten valdes så att områdets rekreationsanvändning var så liten som möjligt, så att bekämpningen skulle orsaka så lite skada som möjligt för naturen och sjöns ekologi, att den periodvis torrlagda bäcken som rinner från Laihalampi skulle vara så torr som möjligt, och så att tidpunkten skulle vara lämplig för att åtgärderna ska lyckas.

3. Varför har staden inte på förhand utrett vilka invånare som bor i det område som påverkas av förgiftningen och informerat dem om saken i stor utsträckning och i god tid före åtgärden?

Kommunikationen planerades i förväg med samarbetsparterna, men tyvärr var den inriktad på själva Laihalampi och dess omedelbara omgivning. På grund av ett mänskligt misstag informerades invånarna längs bäcken som leder från Laihalampi inte förrän efter bekämpningen.

4. Varför byggdes inte en damm i Laihalampi under giftets verkningstid för att hindra att giftet sprids via bäcken till Noux Långträsk?

Bekämpningen planerades bland annat med Närings-, trafik- och miljöcentralerna i Nyland och Egentliga Finland, som har erfarenhet av bekämpning av invasiva arter. Det ansågs inte finnas behov av en damm på grund av bäckens svaga vattenflöde och torkan. Rotenon är inte vattenlösligt och sjönk till botten av sjön efter att medlet spreds ut.

5. Hur kunde staden förbise att Laihalampi står i förbindelse med Noux Långträsk, vilket möjliggjorde att giftet spreds till bäcken

och vidare till Långträsk och därigenom potentiellt äventyrade hälsan hos invånare och djur längs bäcken?

Bäcken från Laihalampi är periodvis torrlagd, och tidpunkten för bekämpningen planerades så att skadliga halter av rotenon inte sprids med bäcken. Vid tidpunkten för bekämpningen var strömmen mycket svag/obefintlig och en del av bäcken var torrlagd. Skadliga halter spreds inte till Noux Långträsk och bekämpningsmedlet har inte försämrat hälsan hos invånarna eller djuren som bor längs bäcken.

6. Planeras liknande åtgärder för att utrota solabborren i sjöar eller tjärnar i Esbo?

För närvarande planeras inga liknande åtgärder, men om solabborren påträffas i sjöar eller andra vattendrag som ägs av Esbo stad, fattas beslut i ärendet från fall till fall tillsammans med Tillstånds- och tillsynsverket.

I Noux Laihalampi bedrivs under sommaren försöksfiske för att kontrollera att bekämpningen har lyckats.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 26.1.2026 § 21

Förslag

Föredragande
Stadsmiljödirektör Isotalo Olli

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på ledamot Hannele Kerolas m.fl. fråga 20.8.2025 om förgiftningen av Laihalampi i Noux och stadens kommunikation om saken samt konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys Miksi alueen asukkaita ei tiedotettu Laihalammen myrkyttämisestä ja estetty myrkyn leviäminen Nuuksion Pitkäjärveen? Hannele Kerola + 26 kvalt.

För kännedom

